

II. časť – Vyznanie kresťanskej viery (vierouka)

1. Čo je viera?

- viera je osobné primknutie sa celého človeka k Bohu, ktorý sa zjavuje
- zahŕňa v sebe súhlas rozumu a vôle so Zjavením
- je to nadprirodzený dar Ducha Svätého , vedomý slobodný úkon
- veriaci prijal vieru od iných a má ju zasa odovzdať iným
- život viery dostávame prostredníctvom Cirkvi , ona je vychovávateľkou našej viery
- viera je nevyhnutne potrebná na spásu
- jej obsahom je všetko , čo obsahuje napísané alebo tradované Božie slovo a čo nám Cirkev predkladá ako zjavenú pravdu

2. Čo máme robiť , aby sme dosiahli večnú spásu?

- veriť čo Boh zjavil (ortodoxia), plniť čo Boh prikázal (ortoprax) a užívať prostriedky Božej milosti (sviatostný život)

3. Šesť hlavných právd

4. Apoštolské vyznanie viery (vedieť naspamäť)

- symbol apoštolov ,nazvané tak preto , lebo sa považuje za verné zhrnutie viery apoštolov
- je starobylým krstným vyznaním viery rímskej cirkvi
- má dvanásť článkov

5. Nicejsko-carhradské vyznanie viery (vedieť naspamäť)

- pochádza z prvých dvoch ekum. koncilov z r. 325 a 381 v Nicei a Carihrade
- je spoločné všetkým kresťanským cirkvám Východu i Západu

6. Kto je boh ?

- kresťanská viera verí a vyznáva , že Boh je svojou prirodzenosťou , podstatou a existenciou jeden, jediný, nestvorený, na nikom a ničom nezávislý a vo všetkom absolútne dokonalý

7.Vymenuj aspoň päť Božích vlastností

- Boh je všadeprítomný , všemohúci, vševediaci, nekonečne múdry , nanajvyš svätý, nanajvyš dobrotivý ,nekonečne spravodlivý ,nekonečne milostivý

8.Koľko osôb je v Bohu ?

- v jednom jedinom Bohu sú tri osoby : Otec, Syn a Duch Svätý
- tajomstvo Trojjediného Boha je ústredným tajomstvom kresťanskej viery
- nevyznávame troch bohov, iba jedného,Boh (božstvo)je len jedno, ale osoby sú tri
- Otec, Syn a Duch Svätý nie sú len pomenovania jedného Boha, ktoré by označovali →

spôsoby jedného bytia, ale sú skutočné osoby, odlišné od seba. To znamená, že Otec nie je Syn, Syn nie je Duch Svätý ani Duch Svätý nie je Otec alebo Syn. Otec je ten, ktorý plodí, Syn je ten, ktorý je plodený a Duch svätý je ten, ktorý z oboch vychádza. Božia jednota je trojjediná. Božské osoby sú vo vzájomnom vzťahu. Pre túto jednotu je Otec celý v Synovi a v Duchu Svätom, Syn je celý v Otcovi a Duchu Svätom a Duch Svätý je celý v Otcovi a Synovi.

- spoločným menom nazývame tri Božské osoby Najsvätejšia Trojica
- pochádzania osôb Najsvätejšej Trojice : Otec od nikoho nepochádza, Syn pochádza od Otca večným plodením, Duch Svätý pochádza od Otca i Syna dýchaním

9. Čo privlastňujeme jednotlivým osobám Najsvätejšej Trojice ?

- Celý Boží poriadok (ekonómia) spásy je spoločným dielom troch božských osôb. Trojica má len jednu a to božskú prirodzenosť a takisto len jedno božské konanie. Preto všetko čo Boh koná mimo seba, vzhľadom k stvorenému svetu, konajú všetky tri osoby. My iba privlastňujeme stvorenie Otcovi, vykúpenie Synovi a posvätenie Duchu Svätému.

10. Čo znamená, že Boh svet stvoril ?

- stvoriť znamená v pravom zmysle slova povolať z ničoho k jestvovaniu
- Boh sám stvoril celý svet (vesmír) viditeľný i neviditeľný slobodne, priamo a bez akejkoľvek pomoci
- stvorením sveta a človeka Boh vydal prvé a univerzálne svedectvo o svojej všemohúcej láske a múdrosti a o svojom dobrotivom pláne

11. Načo stvoril Boh svet ?

- Boh stvoril svet, aby prejavil a udelil svoju slávu. Sláva, pre ktorú Boh stvoril stvorenia je v tom, že majú účasť na jeho pravde, dobre a kráse.

12. Čo je Božia prozreteľnosť ?

- Božia prozreteľnosť sú opatrenia (starostlivosť), ktorými Boh s múdrosťou a láskou vedie všetky stvorenia až k ich poslednému cieľu.
- Božia prozreteľnosť pôsobí aj prostredníctvom činnosti stvorení, Boh dáva ľuďom schopnosť slobodne spolupracovať na jeho plánoch.

13. Kto sú anjeli ?

- anjeli sú duchovné stvorenia neprestajne oslavujúce Boha a slúžiace jeho plánom, majú rozum a slobodnú vôľu, ale nemajú telo.
- angelos (z gr. posol), značí jeho služobné poslanie, anjeli strážcovia – na pomoc ľuďom,
- padlí anjeli, tí ktorí sa vzopreli Bohu a odmietli mu poslušnosť – zlí duchovia, spochybňujú Božie pravdy a pokúšajú na hriech

14. Čím sa človek podobá Bohu ?

- Boh stvoril človeka (muža a ženu) na svoj obraz a na svoju podobu. Človek má rozum a slobodnú vôľu

- ľudská osoba je bytosť zároveň telesná i duchovná, biblický opis v knihe Genezis (Gn) vyjadruje túto skutočnosť symbolickou rečou, duša znamená duchovný princíp v človekovi, ktorý oživuje telo. Duchovná duša je bezprostredne stvorená Bohom, nevytvorili ju rodičia, je nesmrteľná, nezaniká i keď sa pri smrti človeka odlúči od tela, aby sa pri konečnom vzkriesení znova spojila s telom. Muž a žena majú rovnakú dôležitosť i dôstojnosť, Boh chce aby boli jeden pre druhého. Prví rodičia boli stvorení v prvotnej svätosti a spravodlivosti, táto milosť, v ktorej nemali trpieť ani umrieť bola účasťou na Božom živote. Vnútorný súlad ľudskej osoby, medzi prvou ľudskou dvojicou a celým stvorením vytváral stav, ktorý sa volá „prvotná spravodlivosť“.

15. V čom spočíval prvý hriech človeka?

- prvý človek pokúšaný diablom prestal dôverovať svojmu Stvoriteľovi, zneužil svoju slobodu a neposlúchol Boží príkaz.
- odvtedy je každý hriech neposlušnosťou voči Bohu a nedostatkom dôvery v jeho dobrotu.

16. Následky prvotného hriechu

- prví ľudia stratili milosť prvotnej svätosti, dostali z Boha strach, urobili si falošnú predstavu o Bohu, vláda schopností duše nad telom sa podlomila, spoločenstvo muža a ženy podlieha napätiam, ich vzťahy sú poznačené žiadostivosťou a panovačnosťou a súlad so stvorením je narušený, do dejín ľudstva vstupuje smrť a invázia hriechu.
- dedičný hriech sa prenáša spolu s ľudskou prirodzenosťou rozmnožovaním, preto každý človek sa rodí na svet v dedičnom hriechu. Nie je to osobná vina jednotlivého človeka, ale náklonnosť k zlému (habituálna vina) prechádza z prarodičov na celé ľudské pokolenie.

17. Kto je Ježiš Kristus ?

- Druhá Božská osoba, Jednorodný Boží Syn, ktorý sa stal pre nás človekom.
- Ježiš z Nazareta, Žid, narodený z Márie v Betleheme, za čias kráľa Herodesa Veľkého, za vlády cisára Augusta, povolaním tesár, zomrel ukrižovaním v Jeruzaleme keď bol miestodržiteľom Pontius Pilatus, počas vlády cisára Tibéria.

18. Ako sa stal Boží Syn človekom ?

- vtelenie Božieho Syna zvestoval anjel Gabriel, Panne Márii, Syn Boží sa vtelil pôsobením Ducha Svätého bez účasti muža a narodil sa z Panny. Stal sa človekom a neprestal byť Bohom.
- Ježiš nemá biologického otca, Jozef je jeho pestúnom, hoci pred zákonom a svetom vystupoval ako jeho otec, aby mu zabezpečil rodinné a sociálne zázemie a rodovú príslušnosť. Ježiš je vlastným Božím Synom od večnosti a zároveň skutočným synom Panny Márie. Keďže Mária porodila Bohočloveka, nazýva sa Bohorodička.

19. Kde žil Ježiš Kristus ?

Ježiš Kristus sa narodil v Betleheme, vyrastal po návrate svätej rodiny z Egypta v Nazarete, pôsobil po celej Palestíne (Galilea, Samária, Judea), zomrel a vstal zmŕtvych v Jeruzaleme.

20. Čo ohlasoval Ježiš Kristus ?

Ježiš Kristus ohlasoval Evanjelium (radostnú zvesť) o príchode Božieho kráľovstva.

21. Čím dokázal Ježiš pravdivosť svojho učenia?

- svojím svätým životom
- svojimi zázrakmi
- svojimi proroctvami

22. Prečo trpel a umrel Ježiš Kristus ?

- Ježiš trpel za všetky hriechy celého ľudského pokolenia, za dedičný hriech i ostatné hriechy, aby nás vykúpil z večného zatratenia a aby nás spasil (otvoril nám bránu neba).

23. Čo znamená zostúpil k zosnulým ?

- Ježiš Kristus skutočne zomrel na kríži, nemôžeme pritom povedať, že „Boh zomrel“ ! Boh nemôže zomrieť, keďže Ježiš má aj božskú aj ľudskú prirodzenosť znamená to, že kým bol Kristus v hrobe, jeho božská osoba zostala naďalej spojená s jeho dušou, ako aj s jeho telom, hoci boli od seba smrťou oddelené. Preto telo mŕtveho Krista nevidelo porušenie. Otvoril brány neba spravodlivým, ktorí ho predišli.

24. Čo znamená, že Ježiš vstal z mŕtvych ?

- Predmetom viery v zmŕtvychvstanie je udalosť dosvedčená učeníkmi, ktorí sa s ním po zmŕtvychvstaní stretli. Táto udalosť je tajomne nadzmyslová, lebo je vstupom Kristovej ľudskej prirodzenosti do Božej slávy.

25. Čo znamená, že Ježiš vystúpil do neba a sedí po pravici Boha ?

- Kristovo nanebovstúpenie znamená definitívny vstup do nebeskej sféry Boha, odkiaľ znova príde, ale ktorá ho zatiaľ ukrýva pred očami ľudí. Sedieť po Otcovej pravici znamená nastolenie Mesiášovho kráľovstva a splnenie videnia proroka Daniela o Synovi človeka, jemu bola odovzdaná moc, sláva a kráľovstvo.

26. Kedy príde Kristus druhý raz ?

- V posledný deň príde Kristus v sláve, aby završil definitívne víťazstvo dobra nad zlom a každému odplatil podľa jeho skutkov. Po poslednom súde zanikne očisťec, bude mu predchádzať všeobecné vzkriesenie tela, spravodliví pôjdu s telom i dušou do večnej slávy, zlorečení prepadnú s telom i dušou večnému zatrateniu.

27. Kto je Duch Svätý ?

- je to tretia Božská osoba, opravdivý Boh s Otcem i Synom, obom v Božstve rovný.

28. Ako je inak pomenovaný Duch Svätý v Novom zákone ?

- Parakletos – gr., v lat. Advocatus (Tešiteľ, Zástanca, Duch Pravdy, Pánov Duch, Boží duch, Duch adoptívneho synovstva, Duch slávy)

29. Aké sú symboly Ducha Svätého ?

- Voda (naznačuje jeho pôsobenie pri krste, po vzývaní Ducha Svätého sa stáva účinným sviatosným znakom znovuzrodenia)
- Pomazanie – krizmácia (naznačuje Ducha Svätého, ktorým bol pomazaný Mesiáš pri krste v Jordáne, je symbolom sily a poslania)
- Oheň (je symbolom pretvárajúcej sily pôsobenia Ducha svätého, jeho zjavenie na Turíce v podobe ohnivých jazykov)
- Pečať (obraz pečate označuje nezmazateľný účinok pomazania Duchom Svätým, najmä pri krste, birmovaní a sviatosti kňazstva)
- Ruka (Ježiš vkladáním rúk uzdravoval chorých, žehnal deti, apoštoli vkladáním rúk udeľujú Ducha Svätého, Cirkev zachovala tento znak vyliatia Ducha svätého vo sviatosných epiklézach)
- Prst (Ježiš vyhánal prstom Božím zlých duchov, prst Božej pravice ,ktorým Duch píše nie do kamenných tabúl' zákona, ale na živé tabule ľudského srdca Kristov zákon)
- Holubica (na konci potopy s olivovou ratolesťou znamená, že Zem je obývateľná, Duch Svätý sa zjavuje v Jánovom videní v podobe holubice pri Kristovom krste v Jordáne)

30. Prečo bol zoslaný Duch Svätý ?

- Duch Svätý bol zoslaný , aby účinkoval v Cirkvi a v ľudských dušiach

31. Ako účinkuje Duch Svätý v Cirkvi a v ľudských dušiach ?

- Duch Svätý Cirkev vyučuje správne chápať náuku, chráni ju pred bludnými učeniami a riadi ju prostredníctvom zákonitých predstavených. Do duší privádza Božiu milosť, svojich sedem darov (podľa Izaiáša – Iz 11,2-3 dar múdrosti, rozumu, rady, sily, poznania, nábožnosti, bázne voči Bohu), a rôzne charizmy v prospech spoločenstva veriacich.

32. Čo znamená slovo Cirkev ?

- Biblické slovo „Ekklesia“ , ktorým sa označuje Cirkev je zhromažením tých, ktorých Božie slovo zvoláva, aby tvorili Boží ľud a krstom i Eucharistiou sa sami stávali Kristovým telom. Cirkev je viditeľná a zároveň duchovná, hierarchická spoločnosť i Kristovo tajomné telo, tvorí ju božské a zároveň ľudské a v tom je jej tajomstvo. Na tomto svete je sviatosťou spásy, znakom a prostriedkom spoločenstva s Bohom a medzi ľuďmi.

33. Kto založil Cirkev ?

Kristus prišiel ohlasovať Božie kráľovstvo a zhromaždil okolo seba „maličké stádo“, on sám je ich pastierom. Svojmu spoločenstvu dal štruktúru a zveril ho apoštolom a dal im

účasť na svojej moci a poslaní. Cirkev sa zrodila z úplného sebadarovania Ježiša Krista na kríži, z jeho otvoreného boku.

34. Kto je hlavou Cirkvi ?

- neviditeľnou hlavou je Ježiš Kristus, ktorému Cirkev patrí, lebo sa za ňu obetoval na kríži, viditeľnou hlavou je Peter a jeho nástupcovia na zemi, lebo Petrovi bola zverená starosť o putujúcu Cirkev.

35. Kto tvorí Cirkev ?

- Putujúcu Cirkev tvoria pokrstení veriaci, na čele s viditeľnou hlavou Petrovým nástupcom, biskupmi a kňazmi tu na zemi
- Očisťujúcu sa (trpiacu) Cirkev tvoria duše v očistci za ktoré sa máme modliť
- Oslávenú Cirkev tvoria oslávení v nebi vo večnom spoločenstve s Bohom

36. Kto je nástupcom svätého Petra ?

- nástupcom svätého Petra v jeho úrade viditeľnej hlavy Cirkvi je rímsky biskup (pápež), volený zborom oprávnených voličov spomedzi kardinálov.

37. Kto sú predstavení putujúcej Cirkvi po smrti apoštolov ?

- predstavení Cirkvi po smrti apoštolov sú biskupi, ktorí stoja na čele miestnych cirkví (diocéz) a ktorých menuje pápež.

38. Koľko cirkví založil Ježiš Kristus ?

- Kristus založil iba jednu Cirkev postavenú na Petrovi, v priebehu dejín sa však niektoré spoločenstvá oddelili a šli vlastnou cestou. Je to následok ľudského neporozumenia a hriechu. Dnešné ekumenické hnutie sa snaží modlitbami a inými spoločnými aktivitami zjednotiť vo viere, aby bolo jedno stádo a jeden pastier.

39. Aké sú hlavné znaky Cirkvi ?

- Cirkev je jedna (vzhľadom na svoj pôvod, vyznáva jedinú vieru prijatú od apoštolov, spoločné slávenie Božieho kultu najmä sviatostí, apoštolské nástupníctvo prostredníctvom sviatosti kňazstva)
- Cirkev je svätá (svätý je jej zakladateľ s ktorým je zjednotená, už tu na zemi sa vyznačuje svätosťou pravou hoci ešte nie dokonalou, jej učenie je sväté, má prostriedky na posväcovanie duší)
- Cirkev je katolícka (znamená to, že je všeobecná, univerzálna časovo, priestorovo, každý môže byť jej členom, v nej je prítomný celý Kristus a posiela ju k celému ľudskému pokoleniu)
- Cirkev je apoštolská (je založená na apoštoloch, ktorých si vyvolil sám Kristus, pomocou Ducha svätého chráni poklad viery v učení, ktoré prijala od apoštolov, je posväcovaná a spravovaná pôsobením nástupcov apoštolov – biskupov, ktorým pomáhajú kňazi ako ich spolupracovníci)

40. Na čo založil Ježiš Kristus Cirkev ?

- Ježiš Kristus založil Cirkev na to, aby bola učiteľkou Božej pravdy a svojimi prostriedkami viedla ľudí k spásu.

41. Čím vedie Cirkev ľudí k spásu ?

- Cirkev vedie ľudí k spásu vykonávaním trojakého poslania (úradu) :

- a) Učiteľský úrad – neomylnne vysvetľuje pravý zmysel učenia Ježiša Krista
- b) Kňazský úrad – prináša Bohu Kristovu obeť a posväcuje ľudí sviatosťami
- c) Správcovský úrad – svojimi zákonmi usmerňuje svojich členov, aby bezpečnejšie dosiahli spásu.

42. Kto tvorí Učiteľský úrad Cirkvi ?

- Učiteľský úrad Cirkvi (Magistérium) tvorí pápež a biskupi zjednotení s ním. Pápež učí neomylnne vo veciach viery a mravov, keď vyhlasuje učenie ako Hlava Cirkvi – ex cathedra, teda ako najvyšší pastier na zemi a toto učenie je záväzné pre veriacich ako zjavená Božia pravda, ktorú je potrebné veriť na spásu. Takáto formulácia (učenie) sa nazýva dogma. Takisto neomylnne učí zbor biskupov zjednotených s pápežom na všeobecnom cirkevnom sneme (koncile).

43. Čo znamená termín „spoločenstvo svätých“ ?

- Výraz spoločnosť svätých má dva významy: spoločná účasť na svätých veciach a spoločnosť medzi svätými osobami. Spoločná účasť na duchovných dobrách znamená: Spoločnosť vo viere, spoločnosť sviatostí, spoločnosť chariziem, spoločnosť lásky. Spoločnosť nebeskej a pozemskej Cirkvi znamená, že spoločnosť s tými, čo zosnuli sa neruší, ale výmenou duchovných dobier sa posilňuje, spoločnosť svätých v nebi, keďže sú v užšom spoločnosti s Kristom, upevňujú celú Cirkev vo svätosti.

44. Kto je Panna Mária ?

- Mária prijala posolstvo archanjela Gabriela, počala bez vonkajšej účasti, z Ducha Svätého, porodila Bohočloveka Ježiša Krista, ostala pannou aj po pôrode. Preto ju menujeme Bohorodička (koncil v Efeze r. 431), sprevádzala svojho syna po jeho cestách, verne stála pod krížom, s apoštolmi očakávala Ducha Svätého, po zosnutí bola s telom i dušou vzatá do nebeskej slávy (Pius XII. 1950), je matkou Cirkvi, Ochrankyňou, Pomocnicou a Orodovnicou, obrazom a vzorom Cirkvi.

45. Kto odpúšťa hriechy ?

- Cirkev má z Kristovej vôle moc odpúšťať hriechy skrze Ducha Svätého, ktorý jej bol daný a to prostredníctvom apoštolov, ich nástupcov biskupov a kňazov. Krst je prvá a hlavná sviatosť na odpustenie hriechov, pre pokrstených užívajúcich rozum – sviatosť zmierenia. Kristus chce spasit' všetkých ľudí, preto je odpustenie otvorené každému hriešnikovi, ktorý koná pokánie.

45. Čo znamená, verím vo vzkriesenie tela ?

- Kristus vstal z mŕtvych ako prvotina zosnulých a preto v posledný deň Pánov druhý príchod je úzko spojený so vzkriesením všetkých zomrelých. Spravodliví budú vzkriesení pre život, nespravodliví na večné odsúdenie. Smrťou sa duša oddelí od tela, ale pri vzkriesení Boh dá nášmu premenenému telu neporušiteľný život, keď ho opäť spojí s našou dušou.

46. Čo znamená, verím v život večný ?

- **Osobitný súd** – každý človek hneď po smrti dostáva večnú odplatu vo svojej nesmrteľnej duši na osobitnom súde, ktorý stavia život človeka do vzťahu s Kristom : alebo prejde očisťovaním, alebo hneď vojde do nebeskej blaženosti, alebo sa hneď naveky zatratí.

- **Nebo** – dokonalý život s Najsvätejšou Trojicou, s Pannou Máriou, anjelmi a svätými je posledný cieľ človeka , splnenie jeho najhlbších túžob, stav vrcholnej a definitívnej blaženosti.

- **Očistec (konečné očisťovanie)** – tí, čo zomierajú v Božej milosti a v priateľstve s Bohom, ale nie sú dokonale očistení, hoci majú večnú spásu už istú, podstupujú po svojej smrti očisťovanie, aby dosiahli svätosť potrebnú k nebeskej blaženosti

- **Peklo** – Cirkev na základe Svätého písma učí, že stav večného zatratenia je určený tým, ktorí až do konca života odmietajú veriť a obrátiť sa. Duše tých, čo zomierajú v stave smrteľného hriechu, zostupujú hneď po smrti do pekla. Hlavný trest pekla spočíva vo večnej odlúčenosti od Boha.

- **Posledný súd** – ktorému bude predchádzať vzkriesenie všetkých mŕtvych odhalí do posledných dôsledkov, čo dobré alebo zlé každý urobil, alebo aké dobré zanedbal. Posledný súd nastane vo chvíli druhého Kristovho príchodu, keď vynesie definitívny rozsudok nad celými dejinami. Zanikne očistec, spravodliví budú oslávení, zlodeční budú zatratení.